

Nacionalitat, nació, estat...

Les tres paraules del títol corresponen a tres conceptes que al llarg de la història del dret públic han portat a enormes confusions, moltes vegades interessades en benefici de determinades finalitats polítiques no confessades. Un exemple clar el trobem darrerament en la constitució espanyola. Parla de nació quan es refereix a l'Espanya unida i indivisible, però al mateix temps reconeix l'existència de nacionalitats, sense especificar, però, ni quines son, ni determinar-ne el concepte. I en la pràctica mai vol confondre nació amb nacionalitat, quan les dues idees son concebudes com a sinònims pels tractadistes de dret públic i constitucional de manera generalitzada. Recentment he rellegit un llibre, plenament vigent, escrit el 1939, al seu exili de París, pel gran jurista català Lluís Duran i Ventosa titulat *La Esencia de los Nacionalismos*, en el que cita nombrosos tractadistes internacionals dels segles XIX i XX que utilitzen indiferentment els mots nació i nacionalitat en el mateix sentit. Quan els nostres polítics no ho volen entendre així, o be demostren un desconeixement de la doctrina política generalment admesa o simplement expressen la voluntat de negar a les nacions sense estat el reconeixement explícit a que tenen dret. De fet incompleixen la pròpia constitució. En aquestes condicions aquesta constitució ja no ens interessa ni ens serveix de res. En el llibre esmentat es citen diferents definicions de nació o nacionalitat que convergeixen en les idees fonamentals. L'autor del llibre en destaca una, del tractadista italià del segle XIX, Manzini, per la precisió del concepte i la claredat del llenguatge. Manzini diu així: **“La nacionalitat és una comunitat d’homes, units per una vida en comú, per la unitat del territori, el seu origen, els costums i la llengua, tenint consciència d’aquesta comunitat”**. I l'autor afirma que amb aquesta darrera frase confirma l'essència del que hem d'entendre per nació. En aquesta definició els catalans ens hi podem sentir netament integrats i de fet, tots o gairebé tots, tenim clar que som una nació.

Un altra error comú ha estat confondre nació i estat. Per exemple es parla de dret internacional, quan en realitat el que aquest dret regula no és la relació entre les nacions sinó entre els estats. O bé, a l'acabar la primera guerra mundial es va constituir la Societat de les Nacions, que de fet no estava constituïda per nacions, sinó per estats. També abans d'aquella guerra es parlava de la nació austro-hongaresa, que en realitat era un estat integrat per diverses nacions. I així, tantes i tantes coses. És doncs necessari no confondre la nació i l'estat. Sobretot pel caràcter de permanència característic de la nació. El temps canvia les coses i l'estat, que és un ens jurídic, pot ser modificat. En canvi la nació, que és un ens natural d'un poble, persisteix en els seus costums, la llengua, el territori, la seva història, etc.

Establert el que és una nació, un ens natural, i l'estat, un ens jurídic, cal determinar on ens porta el fet nació, primigeni i anterior a l'estat. Em limitaré a transcriure unes paraules del llibre abans esmentat. Diu Duran i Ventosa: *“La bona doctrina nacionalista assenyala una regla ben clara: qualsevol nació té el dret a que la seva personalitat sigui reconeguda pels demés. I en conseqüència a constituir-se en estat, perquè aquest és la nació mateixa, políticament organitzada. I l'estat és l'instrument adequat per la direcció de la vida nacional i per assegurar l'eficàcia del seu desenvolupament. La nació a la que les altres nacions li neguin aquest dret i aquesta organització, ha de lluitar per obtenir-los”*.

Queda clar doncs: tota nació, i nosaltres ho som, té dret a constituir-se en estat i a lluitar per aconseguir-ho. Per tant si el proper dissabte dia 10 de març constituïm l'Assemblea Nacional Catalana, haurem posat una pedra més en la lluita legítima per aconseguir un estat propi per a Catalunya. Apuntem-nos a aquesta lluita.